

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/28/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118203537
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Veščičíková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7118203537.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Veščičíkovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Slávky Zborovjanovej v spore žalobcov 1. M. M., C. G. R., O. XXX/XX, zast. JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Advokátska kancelária, Košice, Štúrova 20 a 2. M. V. Z., C. G. R., J. XXX/XX, zast. JUDr. Katarínou Habiňákovou, advokátkou, Advokátska kancelária, Košice, Štúrova 20, proti žalovanej I. A., nar. XX.X.XXXX, E. XX, V. O. I., zast. JUDr. Augustínom Tomášom, advokátom, Advokátska kancelária, Košice, Floriánska 16, o neplatnosť závetu a určenie, že pôvodná žalobkyňa M. P. je dedičkou po B.L. I., o odvolaní žalobkyne 1. proti rozsudku 41C/11/2018-644 z 10.10.2019 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok, okrem výroku II. o trovách konania.

Z r u š u j e rozsudok vo výroku II. o trovách konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej len súd) rozsudkom I. Žalobu zamietol, II. žalobkyňiam 1.a 2. uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť trovy konania žalovanej, ktorých výška bude vyčíslená v samostatnom uznesení, ktoré súd vyhotoví po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku, III. rozhodol, že žalobkyne 1. a 2. sú povinné nahradiť štátu trovy konania spočívajúce v priznanom znalečnom za znalecké dokazovanie, a to na účet Okresného súdu Košice I, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodol tak o žalobe právnej predchodkyne žalobkyň v 1. a 2. rade M. P., ktorou sa pred súdom domáhala určenia, že závet zriadený vo forme notárskej zápisnice na notárskom úrade JUDr. Andreja Kašpera, Kováčska 37 v Košiciach č. N 199/97, Nz 199/97 je neplatný a jedinou dedičkou po nebohej B. I., zomr. XX.X.XXXX, naposledy bytom C., F. K. Č.. XXXX/XX je žalobkyňa a žiadala, aby jej žalovaná nahradila trovy konania. Žalobu odôvodnila tým, že je neterou a zákonnou dedičkou nebohej B. I., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom v C., F. K. Č.. XXXX/XX, ktorá zomrela XX.X.XXXX v Košiciach. Na dedičskom konaní po nebohej dňa 23.8.2000 na Notárskom úrade JUDr. Magdalény Drgoňovej, Letná č. 42 v Košiciach bola okrem zákonných dedičov, ako závetná dedička, bez príbuzenského vzťahu k nebohej, účastníčkou aj žalovaná. Zákonná dedička M. E., sestra nebohej B. I. dedičstvo odmietla. Žalobkyňa a splnomocnená zástupkyňa zákonnej dedičky sestry nebohej obsah závetu napadli a konanie bolo prerušené. V stanovenej lehote sa písomne vyjadrili a zdôvodnili neplatnosť závetu č. N 199/97, Nz 196/97 zriadeného vo forme notárskej zápisnice na Notárskom úrade JUDr. Andreja Kašpera, ul. Kováčska 37 v Košiciach. Vážnym dôvodom neplatnosti závetu malo byť správanie žalovanej k nebohej - obmedzovanie osobnej slobody ohrozovanie zdravia slabou výživou, neposkytovanie stálej opatery, zanedbanie pri zlomenine až po vzniknutie preležanín, spôsobenie dehydratácie organizmu.

Žalovaná riadila súkromnú opatrovateľskú službu svojej dcéry. Ďalej uviedla, že trvá na svojej žalobe a navrhuje, aby súd vyhlásil závet za neplatný z toho dôvodu, že poručiiteľka v čase spísania predmetného závetu nebola v plnom rozsahu spôsobilá na jeho spísanie vzhľadom na duševnú poruchu, ktorú mala a táto duševná porucha nebola len prechodná, ako aj vzhľadom k tomu, že poručiiteľka predmetný závet nespísala, resp. nevyjadrila svoju vôľu slobodne vzhľadom na podmienky, ktoré poručiiteľka v čase spísania závetu mala.

3. Súd po vykonanom dokazovaní, vychádzajúc z § 476d ods. 1 Obč. zák., § 46 veta prvá, § 47 a § 49 Notárskeho poriadku, v súlade s vysloveným právnym názorom Najvyššieho súdu SR v jeho zrušujúcom uznesení 6Cdo/103/2016-492 z 31.10.2017 a v uznesení Krajského súdu v Košiciach 9Co/45/2018-503 z 15.2.2018, súd urobil záver, že žaloba je nedôvodná.

4. Z vykonaného dokazovania mu vyplynulo, že Notárska zápisnica z 17.7.1997 spísaná pred notárom JUDr. Andrejom Kašperom sp.zn. N 199/97, Nz 196/97, ktorou poručiiteľka B. I. zriadila závet v prospech závetnej dedičky Heleny Strihovej, a ktorej neplatnosti sa žalobkyne v tomto konaní domáhajú, obsahuje všetky osobitné náležitosti notárskej zápisnice, ktoré predpokladá § 49 veta tretia Notárskeho poriadku. Poukázal na to, že táto listina má povahu verejnej listiny a teda potvrdzuje pravdivosť toho, čo sa v nej potvrdzuje, ak nie je dokázaný opak. Súd aj po doplnenom dokazovaní výsluchom svedkýň W. Z. (predtým B.) a N. G. mal za to, že predmetná notárska zápisnica dokazuje pravdivosť toho, čo sa v nej uvádza, že svedkyne úkonu W. B. a N. G.Á. boli prítomné pri prečítaní zápisnice a jej schválení poručiiteľkou B. I., a že boli prítomné aj keď poručiiteľka uviedla, čo má byť obsahom závetu (pri jej prejave vôle, čo sa má pojať do zápisnice). V konaní nebolo nijako preukázané, že svedkyne úkonu, či iba niektorá z nich neboli, či nemohli byť vôbec prítomné na notárskom úrade dňa 17.7.1997, resp. že sa síce dostavili v tento deň na notársky úrad, ale neboli prítomné v dobe, keď poručiiteľka uviedla, čo má byť obsahom závetu. Tieto skutočnosti však predchodkyňa žalobkyň, ani samotné žalobkyne v priebehu konania vôbec netvrdili. Obe svedkyne vo výpovediach na pojednávaní 10.6.2002, aj keď ich súd opakovane vypočul po vrátení veci, zhodne uviedli, že v kritický deň prišli spolu pred notársky úrad, kde sa stretli s poručiiteľkou pani I., spoločne išli k notárovi a z notárskeho úradu svedkyne odišli spolu potom, ako podpísali notársku zápisnicu, čo znamená, že sa zúčastnili celého konania. Z tohto hľadiska mal preto za vylúčené, že by svedkyne úkonu neboli prítomné, aj pri prejave poručiiteľky, čo má byť obsahom závetu, tak ako to uviedol aj Najvyšší súd SR vo svojom zrušujúcom uznesení. Súd poukázal na to, že pôvodná žalobkyňa, ktorá bola neterou poručiiteľky, podala žalobu o neplatnosť závetu z dôvodu, že za vážny dôvod neplatnosti závetu považovala správanie žalovanej k nebohej B. I., a to v obmedzovaní osobnej slobody, ohrozovaní zdravia slabou výživou, neposkytovaní stálej opatery, zanedbaní pri zlomenine, až po vzniknutie preležanín, spôsobenie dehydratácie organizmu. V priebehu konania následne žalobkyňa menila dôvody podanej žaloby. Neskôr tvrdila, že závet je neplatný z toho dôvodu, že poručiiteľka v čase spísania predmetného závetu podľa názoru žalobkyne nebola v plnom rozsahu spôsobilá na jeho spísanie, vzhľadom na duševnú poruchu, ktorú mala, ktorá duševná porucha nebola prechodná. Ďalším dôvodom neplatnosti mala byť skutočnosť, že poručiiteľka predmetný závet nespísala, resp. nevyjadrila svoju vôľu slobodne vzhľadom na podmienky, ktoré poručiiteľka v čase spísania závetu mala. Z tohto dôvodu v konaní došlo aj k nariadeniu znaleckého dokazovania a tiež ku kontrolným znaleckým dokazovaniam, či poručiiteľka bola z psychiatrického hľadiska spôsobilá spísať závet, a posúdiť následky svojho konania, bola schopná ovládať svoje konanie pri podpise závetu zriadeného formou notárskej zápisnice dňa 17.7.1997 N 199/97, Nz 196/97 na Notárskom úrade JUDr. Andreja Kašpera v Košiciach. Z posledného kontrolného znaleckého posudku, ktorého vypracovaním bola poverená znalecká organizácia Lekárska fakulta univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, znaleckého posudku Ústavu č. 30/05, vyplynulo, že B. I. bola dňa 17.7.1997 schopná posúdiť následky svojho konania, t. j. robiť poriadok so svojim majetkom pre prípad smrti, zriadiť závet vo forme notárskej zápisnice dňa 17.7.1997, a ovládať svoje konanie pri podpise závetu zriadeného vo forme notárskej zápisnice. Následne žalobkyne začali namietat', že nakoľko poručiiteľke bola v roku 1996 diagnostikovaná praktická slepota, a vzhľadom k tomu, že v konaní boli vypočuté svedkyne, a to W. B. Q. N. G., z ktorých výpovedí vyplýva, že neboli priamo pri prejave vôle poručiiteľky toho, čo sa má pojať do závetu, preto navrhovali ešte nariadenie znaleckého dokazovania, ktorého účelom by malo byť zodpovedanie otázky, aké sú dispozície osoby postihnutej praktickou slepotou na čítanie a písanie. V konaní však bolo následne preukázané, že poručiiteľka trpela slabozrakosťou, teda spísanie závetu pred dvoma svedkami formou notárskej zápisnice bolo v súlade s ust. § 49 Notárskeho poriadku. V konaní teda bolo preukázané, že nebohá poručiiteľka B. I., bola dňa 17.7.1997 schopná posúdiť následky svojho konania, a robiť poriadok so svojim majetkom pre prípad smrti, teda bola si vedomá

toho, že závetom chce odkázať svoj majetok závetnej dedičke I. A., ktorá sa mala o poručiťku do konca života zároveň postarať. Bola spôsobilá na vykonanie tohto právneho úkonu. Zároveň, nebolo preukázané to, že by bola poručiťka obmedzovaná žalovanou v osobnej slobode, resp. že by nekonala slobodne a vážne pri prejave svojej vôle. Súd mal za preukázané aj to, že došlo k prejavu vôle alebo nej poručiťky spôsobom nepripúšťajúcim pochybnosti o tom, čo chcela poručiťka prejaviť, a aký poriadok so svojim majetkom pre prípad smrti chcela urobiť. Až potom, čo súd rozsudkom 14C/936/00-217 z 29.9.2006 zamietol žalobu, Krajský súd v Košiciach rozsudkom 9Cod/130/2006-259 z 12.11.2007 zmenil rozsudok a určil, že závet B. I. je neplatný a na základe dovolania žalovanej Najvyšší súd SR uznesením 4Cdo /98/ 2008 z 17.2.2010 zrušil rozhodnutie Krajského súdu a ten následne zrušil rozhodnutie súdu 1. stupňa, a v predmetnom konaní sa začalo dokazovanie, či Notárska zápisnica zo dňa 17.7.1997 spísaná pred notárom JUDr. Andrejom Kašperom pod sp. zn. N 199/97, Nz 196/97 o závete B.L. I. obsahuje všetky zákonné náležitosti, či svedkovia boli prítomní aj pri prejave účastníka o tom, čo má byť zahrnuté do notárskej zápisnice, pri prečítaní zápisnice a jej schválení tým účastníkom v záujme, ktorého boli svedkovia pribratí, a či teda posledná vôľa bola prejavená pred troma súčasne prítomnými svedkami. Poukázal na to, že zo žiadneho zákonného ustanovenia však nevyplýva požiadavka, aby zákonom požadované náležitosti notárskej zápisnice boli v nej formulované doslovným prevzatím zákonného textu, že pre dodržanie formy nie je preto rozhodujúce, akým spôsobom bola okolnosť v notárskej zápisnici vyjadrená, ale aby formulácia bola vždy dostatočne určitá a zrozumiteľná. Keďže prvoinštančný súd je viazaný právnym názorom vyjadreným v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, ako aj v rozhodnutiach Krajského súdu SR, mal za to, že v danom prípade pri spisovaní závete B. I. dňa 17.7.1997 boli dodržané všetky zákonné podmienky na spísanie závete formou notárskej zápisnice, že ku spisovaniu závete boli pribraté svedkyne, a to W. B., E. Z. Q. N. G., a notár uviedol do notárskej zápisnice účasť týchto dvoch svedkýň, ako aj dôvod ich účasti, a aj to, že účastníčka B. I. nemohla písať, resp. čítať. Konštatoval, že v predmetnej veci už najvyšší súd v prvom zrušujúcom uznesení dospel k záveru, že Notárska zápisnica zo 17.7.1997 spísaná notárom JUDr. Andrejom Kašperom obsahuje nielen všetky zákonom požadované všeobecné náležitosti, ale aj všetky osobitné náležitosti vyplývajúce z ust. § 49 Notárskeho poriadku. Svedkyne zhodli potvrdili, že boli prítomné na notárskom úrade počas celého konania, uviedli spôsob, akým notár postupoval, potvrdili, že notár zápisnicu prečítal, a poručiťka ju schválila, a zápisnicu najskôr podpísala poručiťka, následne obe svedkyne úkonu. Obsah výpovede svedkýň jednak na pojednávaní dňa 10.6.2002, ani doplnených výpovedí nebol spôsobilý vyvrátiť pravdivosť toho, čo bolo nimi samotnými potvrdené aj v Notárskej zápisnici spísanej notárom JUDr. Andrejom Kašperom dňa 17.7.1997. Z toho vyplýva, že svedkyne boli prítomné aj pri prejave vôle poručiťky o tom, čo sa má pojať do zápisnice, keďže sa zúčastnili celého tohto konania pred notárom od začiatku až do konca. Ďalej uviedol, že ako poukázal Najvyšší súd SR vo svojom zrušujúcom rozhodnutí, treba vychádzať zo zásady, podľa ktorej úkon treba v prípade pochybnosti vykladať skôr tak, aby platil, ako, aby neplatil, a to obzvlášť, ak v zmysle notárskej zápisnice poručiťka po prečítaní závete vyhlásila, že závet obsahuje jej poslednú vôľu, a teda obsahuje jej pravú vôľu, čo prítomné svedkyne úkonu W. B., E. Z. Q. N. G. svojimi podpismi na tejto notárskej zápisnici potvrdili, pričom vôľa poručiťky bola určitá a zrozumiteľná, a samotný obsah závete nebol nikým spochybňovaný, navyše nebolo preukázané, že by poručiťka trpela nejakou duševnou poruchou, pre ktorú by tento právny úkon nemohol byť platný, že by si nevedomovala, čo podpisuje. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť, nakoľko v danom prípade závet je platný, a preto žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255, § 262 a § 263 ods. 1 C.s.p. Vzhľadom na to, že žalovaná bola v konaní v celom rozsahu úspešná, uložil žalobkyniam 1. a 2., aby spoločne a nerozdielne nahradili žalovanej trovy konania, ktorých výška bude vyčíslená v samostatnom uznesení po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku.

5. Proti rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa 1. z odvolacích dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ C.s.p., t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhla rozsudok zmeniť, žalobe vyhovieť a priznať jej náhradu trov konania v celom rozsahu.

6. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/, C.s.p. uviedla, že uznesením Najvyššieho súdu SR 6Cdo/103/2016 z 31.10.2017, ktorého závermi bol súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd v prejednávanej veci viazaný, najvyšší súd ako súd dovolací prejednal meritórne dovolanie žalovanej proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu, a to napriek tomu, že zákon (Občiansky súdny poriadok)

dovolanie proti tomuto rozhodnutiu nepripúšťal, aj keď samotná táto skutočnosť bola zásahom práva na spravodlivý súdny proces. Tvrdila, že dovolací súd zároveň, rozhodujúc o dôvodnosti dovolania, prekročil rámec dovolacieho konania, ktorý založil svoje rozhodnutie na spochybnení, resp. odmietnutí skutkových záverov súdov nižších stupňov, vyhodnotiac dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa odlišným spôsobom ako tieto sudy. Citujúc znenie § 236 ods. 1, § 238 ods. 2 a § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., bod 11. odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4Cdo/98/2008 zo 17.2.2010, poukázala na to, že z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu vyplýva nesporne, že dovolací súd sa v ňom vyjadroval vo vzťahu k náležitostiam notárskej zápisnice uvedeným v ust. § 49 Notárskeho poriadku a nie ku skutočnosti, či príbraté svedkyne boli prítomné pri prejave vôle poručiťky o tom, čo sa má pojať do zápisnice. Pokiaľ ide o to, aký právny záver odvolacieho súdu označil v tomto rozhodnutí dovolací súd za nesprávny, z jazykového aj logického výkladu vyplýva nesporne, že to bol výlučne názor odvolacieho súdu o tom, či notárska zápisnica má náležitosti podľa § 49 Notárskeho poriadku, pričom záver odvolacieho súdu, že tieto náležitosti nemá, označil za nesprávny. Za nesprávny potom označil aj z tohto právneho názoru vyvodенý právny názor, že predmetná listina nie je notárskou zápisnicou, a že z tohto dôvodu je závet pre rozpor so zákonom neplatný. Ako však bolo citované, dovolací súd v uznesení zo 17.2.2010, nekonštatoval platnosť ani neplatnosť závetu B. I., vyjadroval sa jednoznačne a zreteľne len ku skutočnosti, že neplatnosť tohto závetu nemožno vyvodiť z toho, že by notárska zápisnica spísaná notárom JUDr. Andrejom Kašperom neobsahovala všetky osobitné náležitosti vyplývajúce z § 49 Notárskeho poriadku. Konštatovala, že ak dovolací súd v uznesení zo dňa 31. 10. 2017 uviedol, že vyslovil právny názor, podľa ktorého záver poručiťky B. I., nie je neplatný pre rozpor so zákonom, svoj právny názor vyslovený v prvom svojom rozhodnutí modifikoval tým, že jeho význam posunul do všeobecnejšej roviny. Mala za zrejmé, že dovolací súd prípustnosť dovolania nezaložil na nerešpektovaní tohto jeho údajného právneho názoru, vysloveného v prvom rozhodnutí, ale na tom, že prisudzuje odvolaciemu súdu názor, podľa ktorého dovolací súd už vo svojom prvom zrušujúcom uznesení sa vyjadril k údaju v notárskej zápisnici o prítomnosti svedkýň pri prejave vôle poručiťky o tom, čo sa má pojať do zápisnice ako nepravdivý. Tvrdila, že založenie prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu vyššie uvedenou skutočnosťou však nemá oporu na jednej strane v rozhodnutí odvolacieho súdu ako celku, a na druhej strane opätovne zdôraznila, že skutočnosť, že odvolací súd takýmto spôsobom interpretoval vyššie cit. časť odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu zo dňa 17.2.2010, nie je odchýlením sa od právneho názoru dovolacieho súdu. Poukázala na to, že odvolací súd skutočne na str. 12, ods. 4 svojho rozhodnutia zo dňa 18.11.2015, takýmto spôsobom, ako to uvádza dovolací súd, interpretoval vyššie cit. časť odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu. Krajský súd však na túto časť rozhodnutia dovolacieho súdu, doplniac ju o svoju interpretáciu, poukázal. V ďalšej časti odôvodnenia (strana 12, 4. ods., strana 13, 1. odsek) však podrobne rozoberá dôkazy, z ktorých vyplýva jeho záver o tom, že skutkový záver súdu prvého stupňa o neprítomnosti svedkýň pri prejave vôle poručiťky, zodpovedá vykonanému dokazovaniu a je teda správny. Odvolací súd doslova z vylúčených svedkýň B. Q. G. citoval, a dospel k záveru svojou vlastnou prieskumnou činnosťou, že prvostupňový súd vyvodil z dokazovania správne skutkové závery. Odvolací súd v žiadnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia neodkázal na svoju viazanosť právnym názorom dovolacieho súdu vo vzťahu k prítomnosti svedkýň, naopak, autonómne preskúmal a posúdil správnosť skutkových záverov súdu prvého stupňa.

7. Vychádzajúc z uvedeného, tvrdila, že záver dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania žalovanej nemal proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu, žiadny právny ani skutkový základ. Tým, že dovolací súd, napriek uvedenému, rozhodnutie odvolacieho súdu meritórne preskúmal a zrušil ho, prisvojil si právomoc, ktorá mu zákonom nie je zverená, keďže preskúmaval rozhodnutie, na prieskum ktorého nebol oprávnený. Nad rámec uvedeného, mala za potrebné uviesť, že aj pri vykonávaní prieskumu dovolací súd prekročil svoje právomoci, keďže, ako to vyplýva z odôvodnenia svojho rozhodnutia (bod 21), dovolací súd napriek tomu, že poukazuje na nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom, založil svoje rozhodnutie o zrušení rozsudku krajského súdu na hodnotení dôkazov, a to predovšetkým svedkýň N. G. Q. W. B., pričom pri hodnotení týchto dôkazov dospel k zásadne odlišným názorom ako súd prvého stupňa, s ktorého skutkovými závermi sa stotožnil z dôvodov jasne a zrozumiteľne vysvetlených aj odvolací súd. Poukázala aj na závery, ktoré vyplynuli z rozhodnutí Najvyššiemu súdu SR 6Cdo/158/2011, 4Cdo/34/2011, 4Cdo/89/2008 a 4Cdo/285/2008 a Nálezu Ústavného súdu III. ÚS 454/2011 z 13.12.2014. Zdôraznila, že skutkové a právne názory okresného súdu a krajského súdu sú výsledkom osvojenia si právneho názoru zo strany týchto súdov o ich viazanosti právnymi názorami najvyššieho súdu a keďže uznesenie najvyššieho súdu z 31.10.2017 je rozhodnutím porušujúcim právo odvolateľky na spravodlivý proces, rozhodnutie súdu z tohto rozhodnutia dovolacieho

súdu vychádzajúce trpí rovnakou chybou. K odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ C.s.p. uviedla, že trvá na tom, že žaloba je dôvodná a že kľúčovou otázkou pre rozhodnutie predmetnej veci je skutočnosť, či závet poručiťky B. I. spisovaný notárom JUDr. Andrejom Kášperom zo 17.7.1997 je platným. Citujúc znenie § 49 zák. č. 323/1992, § 476 c, d ods. 1 a 3 Obč. zák., poukázala na to, že z nich vyplýva, že poručiťka B. I., ako prakticky slepá osoba, (č.1. 206), bola osobou, ktorá nemohla písať a čítať, že za týchto okolností závet ako právny úkon mohol byť platný len, ak bol urobený vo forme predpísanej zákonom, vo forme a spôsobom ustanoveným právnym predpisom, teda, ak išlo o závet vo forme notárskej zápisnice, pri tomto právnom úkone museli byť prítomní 2 svedkovia a to pri prejave vôle poručiťky, čo sa má pojať do zápisnice, pri prečítaní zápisnice, a pri jej schválení tým účastníkom v záujme, ktorého boli pribraté. Tvrdila, že z vykonaného dokazovania, a to ani doplneného nevyplýva, že by svedkyne úkonu boli prítomné pri prejave vôle poručiťky, čo sa má pojať do zápisnice. Jednoznačne to vyplýva z výsluchu svedkyne W. B. na pojednávaní konanom dňa 10.6.2002, a N. G. a na tom istom pojednávaní. Pokiaľ uvedené svedkyne, po poslednom rozhodnutí dovolacieho súdu v predmetnej veci vypovedali tak, že boli prítomné celý čas spolu s poručiťkou pri spisovaní notárskej zápisnice, tieto ich výpovede, sú v rozpore s výpoveďami, ktoré urobili pred súdom pred 17 rokmi s odstupom 5 rokov od spisovania závetu. Navyše, bez ohľadu na uvedené, poukázala na to, že svedkyňa W. Z., rod. Jánošíková, na pojednávaní konanom dňa 16.4.2019, na jednej strane opakovane uvádzala, že si podrobnosti spisovania závetu nepamätá, dokonca si nepamätala ani to, či spisoval závet notár, alebo notárka, na druhej strane uviedla prekvapujúce podrobnosti o priebehu spisovania zápisnice, čo však možno považovať za podstatné, aj v tejto výpovedi svedkyňa uviedla, že sa nevie vyjadriť k tomu, či sa poručiťka pred notárom vyjadriala, čo má byť predmetom notárskej zápisnice. Z vykonaného dokazovania teda vyplynulo, že obidve svedkyne na pojednávaní dňa 10.6.2002 jednoznačne v konaní pred súdom vyhlásili, že neboli pri prejave vôle poručiťky o tom, čo sa má pojať do notárskej zápisnice. Samotná skutočnosť, že nepoužili slovné spojenie „neboli prítomné pri prejave vôle poručiťky o tom, čo sa má pojať do notárskej zápisnice“ túto jednoznačnosť nijakým spôsobom nespochybňuje, keďže ich výpovede o priebehu spisovania notárskej zápisnice nemožno, bez toho, aby bol tento výklad v rozpore s ich obsahom, vykladať iným spôsobom ako takým, že pri tomto prejave vôle neboli. Zdôraznila, že ani ich následné výpovede po 22 rokoch nie sú spôsobilé jednoznačnosť ich vyjadrenia spochybníť. Neplatnosť právneho úkonu - závetu poručiťky B. I. vyplýva z toho, že nebol urobený vo forme, ktorú si vyžaduje zákon. Forma, ktorú si vyžaduje zákon, neznamena len forma písomná, ústna alebo forma notárskej zápisnice. Ak totiž zákon vyžaduje pre vyhotovenie notárskej zápisnice, zachytávajúcej obsah právneho úkonu nevidomej osoby, konkrétny a obligatórny postup, nemožno považovať zákonom predpísanú formu za zachovanú, ak pri vyhotovovaní notárskej zápisnice tento postup zachovaný nebol. Takýto výklad by totiž robil ust. § 49 Notárskeho poriadku obsolétym. Vzhľadom na uvedené, je odvolateľka toho názoru, že boli splnené dôvody na to, aby súd žalobe vyhovel. Pokiaľ odvolateľka napáda aj výrok súdu o trovách konania, je toho názoru, že súd sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania nezaoberal aplikáciou § 257 C.s.p. a neskúmal, či neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa na to, aby žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Tieto dôvody na strane odvolateľky existujú a vyplývajú aj z povahy vecí. Odvolateľka poukázala na to, že v predmetnej veci bolo dvakrát právoplatne rozhodnuté rozsudkom dovolacieho súdu o dôvodnosti jej žaloby. Rozsudok vo veci samej, napadnutý týmto odvolaním, je výsledkom právneho názoru súdu o jeho viazanosti názorom, vysloveným v rozhodnutí dovolacieho súdu zo dňa 31.10.2017 a z neho vychádzajúceho uznesenia dovolacieho súdu zo dňa 15.2.2018. Osobné okolnosti na strane odvolateľky spočívajú v tom, že je starobnou dôchodkyňou a zaťaženie ju trovami viac než 19-ročného konania by znamenalo ohrozenie uspokojovania jej základných životných potrieb.

8. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne 1. k tvrdeniu žalobkyne 1., že rozhodnutie dovolacieho súdu je údajne nezákonné a mali ním byť porušené práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, poukázala na skutočnosť, že Ústavný súd, ako jediný orgán v štáte, ktorý je oprávnený preskúmať rozhodnutie dovolacieho súdu a vysloviť jeho nezákonnosť však takúto nezákonnosť nevyslovil a z toho dôvodu je rozhodnutie dovolacieho súdu 6Cdo/103/2016 zo dňa 31.10.2017 zákonné a nemenné a musí byť rešpektované všetkými podriadenými súdmi a všetkými dotknutými osobami. Pokiaľ mali žalobkyňa 1/, resp. jej právna zástupkyňa pochybnosti o zákonnosti uvedeného rozhodnutia dovolacieho súdu a mali pocit, že týmto rozhodnutím boli porušené vyššie uvedené práva žalobkyne 1/, mali možnosť toto rozhodnutie napadnúť v zákonnej lehote sťažnosťou na Ústavnom súde SR. Pokiaľ tak neurobili, resp. pokiaľ Ústavný súd sťažnosť odmietol, stalo sa toto rozhodnutie dovolacieho súdu uplynutím lehoty na podanie sťažnosti na Ústavný súd SR, resp. doručením Uznesenia ÚS SR o odmietnutí sťažnosti nemenným. Tvrdenie odvolateľky uvedené v bode 7 odvolania, že prvoinštančný súd nemal vychádzať z názorov dovolacieho

súdu, keďže dovolací súd porušil jej práva, nemá oporu v slovenskom právnom poriadku ani v ustálenej rozhodovacej praxi slovenských súdov. Zo Zákona ako aj z rozhodovacej praxe súdov jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie je povinný rešpektovať rozhodnutia nadriadených súdov a v konaní nasledujúcom po zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu, nemajú nižšie súdy žiadny priestor pre úvahy, či budú alebo nebudú rešpektovať právny názor najvyššieho súdu. Nezákonnosť rozhodnutia dovolacieho súdu nebola Ústavným súdom SR vyslovená a preto sú nižšie súdy jeho právnym názorom bez ďalšieho posudzovania viazané. Nie je možné tvrdiť, tak ako to robí odvolateľka v bode 7 odvolania, že okresný súd postupoval nezákonne, keď pri svojom rozhodovaní vychádzal z názorov dovolacieho súdu a preto je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Naopak, okresný súd postupoval v súlade so zákonom aj rozhodovacou praxou súdov. Bol povinný rešpektovať právny názor dovolacieho a odvolacieho súdu, aj keby sa s nimi nestotožňoval. Nepripustným postupom by naopak bolo, ak by okresný súd ako súd nižšej inštancie nerešpektoval záväzný právny názor vyslovený v zrušujúcom uznesení súdu vyššej inštancie, a to len na základe vlastného uváženia. Takýto postup by narúšal princíp právnej istoty. Ako vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu SR, 3Cdo/12/2016 publikovaného v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 8/2016, právny názor, že súd nižšieho stupňa je viazaný len takým názorom súdu vyššieho stupňa, ktorý je v súlade so zákonom, je neakceptovateľný od samého základu. Vytvára totiž nepripustný priestor pre uplatnenie svojvôle porušujúcej inštančné väzby vo vnútri všeobecných súdov SR. Predmetný nesystémový názor znamená, že nie vyšší súd posudzuje správnosť rozhodnutia nižšieho súdu, ale nižší súd si osobuje právo posudzovať, či vyšší súd rozhodol v súlade so zákonom a pre prípad, že nižší súd dospeje k záveru o nesprávnosti názoru vyššieho súdu, nebráni mu nerešpektovať kasačnú záväznosť rozhodnutia vyššieho súdu. Ak by došlo k širšiemu uplatneniu tohto zásadne nesprávneho názoru v rozhodovacej praxi všeobecných súdov SR, stalo by sa iluzórnym napĺňanie základného práva účastníka občianskeho súdneho konania na súdnu ochranu, princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodovania. Z uvedeného vyplýva, že nie je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a určite za nezákonný procesný postup, ktorý by podľa odvolateľky mal danosť tohto odvolacieho dôvodu zakladať, nie je možné považovať tú skutočnosť, že okresný súd rozhodol v súlade s právnym názorom dovolacieho súdu. Ďalej poukázala na to, že na posledných dvoch stranách odvolania sa odvolateľka, resp. jej právna zástupkyňa venuje odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ C.s.p. Žalovaná je toho názoru, že ani tieto odvolacie dôvody nie sú dané. Odvolateľkou uvádzané skutočnosti už boli predmetom rozhodovania súdov a súdy k nim zaujali jednoznačné stanovisko, ktorého výsledkom bolo opakované vyslovenie právneho názoru o platnosti závetu. Podanie odvolania v konaní o neplatnosť závetu za situácie, keď vo veci dovolací súd už dvakrát vyslovil záväzný právny názor, že závet je platný a odvolanie sa podáva proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorý sa pri rozhodovaní riadil právnym názorom dovolacieho a odvolacieho súdu, považuje žalovaná za zrejme bezúspešné uplatňovanie práva zo strany žalobkyne 1. a ako také konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v konaní, ktoré trvá už 19 rokov a zbytočne navyšujúce trovy konania. Z toho dôvodu považuje tvrdenie právnej zástupkyne žalovanej vyjadrené v bode 37. a 38. odvolania, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania žalovanej spočívajúce v tom, že žalobkyňa 1. je starobnou dôchodkyňou a súd by ju zaťažil trovami viac než 19-ročného konania za nemorálne, keďže veľká časť týchto trov konania vznikla a naďalej vzniká práve konaním zo strany žalobkyne 1., keď umelo predlžuje konanie podávaním opravných prostriedkov, napriek tomu, že bol už celkom jasne vyjadrený záväzný právny názor dovolacieho súdu o platnosti závetu v danej právnej veci.

9. Žalobkyňa 2. vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne 1. sa stotožnila s dôvodmi odvolania a v celom rozsahu si osvojila jeho dôvody, navrhla rozsudok zmeniť, žalobe v celom rozsahu vyhovieť a priznať žalobkyniam náhradu trov konania.

10. Žalovaná k vyjadreniu žalobkyne 2. k odvolaniu poukázala v celom rozsahu na svoje vyjadrenie k odvolaniu žalobkyne 1. z 18.11.2019.

11. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 383 ods. 1 C.s.p. - na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, kde je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok okrem výroku o trovách konania potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p., lebo súd úplne zistil skutkový stav veci, správne ho právne posúdil, odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave a odvolací súd sa s dôvodmi rozsudku, okrem výroku o trovách konania stotožňuje, a v celom rozsahu na ne aj odkazuje. Rozsudok vo výroku o trovách konania zrušil a v

rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1, písm. c) a § 391 ods. 1 C.s.p.

12. Žalobkyňa 1. v odvolaní uplatnila odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP, t.j. že nesprávnym procesným postupom súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Ani jeden z vyššie uvedených odvolacích dôvodov, pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, nie je daný.

14. Žalobkyňa 1. nesprávny procesný postup súdu, ktorým jej mal znemožniť uskutočňovanie jej patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces vidí v tom, že dovolací súd - Najvyšší súd SR na základe ňou podaného dovolania porušil jej právo na spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a to z toho dôvodu, že Najvyšší súd vyvodil prípustnosť dovolania len z § 238 ods. 2 O.s.p. (účinného v čase rozhodovania) pričom poukázala na to, že dovolanie podľa § 238 ods. 2 O.s.p. bol však prípustný len vtedy, ak sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu, teda že založil svoje rozhodnutie na právom názore odlišnom od právneho názoru dovolacieho súdu a že samotný dovolací súd toto však nekonštatoval.

15. K uvedenej námietke a porušeniu tohto práva žalobkyne 1. odvolací súd uvádza, že podľa § 455 C.s.p. (účinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu) ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

16. V prejednávanej veci odvolaciemu súdu nenáleží posudzovať a hodnotiť správnosť záverov rozhodnutia dovolacieho Najvyššieho súdu SR, ktorý je súdom nadriadeným a ktorého právne závery sú pre súdy nižšej inštancie, t.j. aj pre Krajský súd v Košiciach záväzné. Prípustnosť dovolania konštatoval Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí, vyslovil v ňom záväzné právne závery, z ktorých vychádzali súd prvej inštancie a aj odvolací súd, preto v prejednávanej veci nie je naplnený odvolací dôvod, že nesprávnym procesným postupom súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 C.s.p., a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 C.s.p.

19. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplývala, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti

(dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 C. s. p.

20. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozsudku, pokiaľ ide o vyhodnotenie skutkového stavu súdom prvej inštancie, ktorý vyčerpávajúco dáva odpovede na všetky spochybňované skutočnosti uvádzané žalobkyňou v odvolaní, na ktoré dôvody poukazuje aj odvolací súd.

21. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany i podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

22. Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, tzn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu, na čom nič nemenia ani skutočnosti uvedené v odvolaní žalobkyne, v ktorom sa v podstate iba opakujú skutočnosti, s ktorými sa súd v odôvodnení napadnutého rozsudku presvedčivo a výstižne vyrovnal.

23. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, ktorý aj po doplnení dokazovania výsluchom svedkýň W. Z. Q. N. G. mal za to, že predmetná notárska zápisnica dokazuje pravdivosť toho, čo sa v nej uvádza, že svedkyne úkonu W. B. Q. N. G. boli prítomné pri prečítaní zápisnice a jej schválení poručiiteľkou B. I. a že boli aj prítomné aj keď poručiiteľka uviedla, čo má byť obsahom závetu, pri jej prejave vôle, čo sa má pojať do zápisnice, keďže sa zúčastnili celého tohto konania od začiatku až do konca. Tieto skutočnosti predchodkyňa žalobkyňa ani samotné žalobkyne v priebehu konania vôbec netvrdili. Z vykonaného dokazovania súd vyvodil správny záver, že je vylúčené, že by svedkyne úkonu neboli prítomné aj pri prejave poručiiteľky, čo má byť obsahom závetu, tak ako to uviedol aj Najvyšší súd SR vo svojom zrušujúcom uznesení. Odvolací súd poukazuje opätovne na závery uvedené v uznesení Najvyššieho súdu SR, že zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva požiadavka, aby zákonom požadované náležitosti notárskej zápisnice boli v nej formulované doslovným prevzatím zákonného textu a že pre dodržanie formy nie je preto rozhodujúce, akým spôsobom bola okolnosť v notárskej zápisnici vyjadrená, ale aby formulácia bola vždy dostatočne určitá a zrozumiteľná. Súd preto dospel k správne záveru, že v danom prípade pri spisovaní závetu B. I. 17.7.1997 boli dodržané všetky zákonné podmienky na spísanie závetu formou notárskej zápisnice, že ku spisovaniu závetu boli pribraté svedkyne, a to W. B. C. Q. N. G., že notár uviedol do notárskej zápisnice účastníkov tohto úkonu, vrátane dvoch svedkýň, ako aj dôvod ich účasti a aj to, že účastníčka B. I. nemohla písať, respektíve čítať. Notárska zápisnica zo 17.7.1997 spísaná notárom JUDr. Andrejom Kašperom obsahuje nielen všetky zákonom požadované všeobecné náležitosti, ale aj všetky osobitné náležitosti vyplývajúce z § 49 Notárskeho poriadku. Svedkyne zhodne potvrdili, že boli prítomné na notárskom úrade počas celého konania, uviedli spôsob akým notár postupoval, potvrdili, že notár zápisnicu prečítal a poručiiteľka ju schválila, zápisnicu aj neskôr podpísala poručiiteľka a následne obe svedkyne úkonu. Súd preto dospel k správne záveru, že svedkyne boli prítomné aj pri prejave vôle poručiiteľky o tom, čo sa má pojať do zápisnice, keďže sa zúčastnili celého tohto konania pred notárom od začiatku až do konca. Odvolací súd odkazuje na právne závery uvedené v ostatnom uznesení Najvyššieho súdu SR, že je potrebné vychádzať zo zásady, podľa ktorej úkon treba v prípade pochybností vykladať skôr tak, aby platil ako neplatil a to obzvlášť ak v zmysle notárskej zápisnice poručiiteľka po prečítaní závetu vyhlásila, že závet obsahuje jej poslednú vôľu a teda obsahuje jej pravú vôľu, čo prítomné svedkyne úkonu W. B. Q. N. G. svojimi podpismi na tejto notárskej zápisnici potvrdili, pričom vôľa poručiiteľky bola určitá a zrozumiteľná a samotný obsah závetu nebol nikým spochybňovaný.

24. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok vo veci samej potvrdil ako vecne správny.

25. Odvolací súd zrušil rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

26. Odvolanie žalobkyne 1. voči výroku o trovách konania je dôvodné.

27. Povinnosťou súdu prvej inštancie bolo zväžiť pri rozhodovaní o trovách konania možnú aplikáciu § 257 C.s.p. (dôvody hodné osobitného zreteľa), t. j. skúmať, či na strane neúspešnej žalobkyne 1. existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by jej nebola uložená povinnosť nahradiť úspešnej žalovanej trovy konania.

28. Žalobkyňa 1. uvádza, že dôvody hodné osobitného zreteľa na jej strane existujú a vyplývajú aj z povahy veci, že osobitné okolnosti na jej strane spočívajú aj v tom, že je starobnou dôchodkyňou a zaťaženie ju trovami viac než 19 ročného konania by znamenalo ohrozenie uspokojovania jej základných životných potrieb.

29. Podľa § 257 C.s.p. výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

30. S účinnosťou Civilného sporového poriadku od 1.7.2016 preberá sa doterajšia úprava dôvodov hodných osobitného zreteľa v preformulovanom a zjednodušenom znení. Cit. ust. uvádza, že v prípade existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa súd musí rozhodnúť o nepriznaní náhrady, kým v minulosti len mohol.

31. So zreteľom na dôvody hodné osobitného zreteľa uvádzané žalobkyňou v odvolaní, na ktoré žiada prihliadnúť, t.j. na povahu veci, na jej majetkové a sociálne pomery, ktoré bude potrebné pred súdom prvej inštancie žalobkyňou 1. aj preukázať, bude povinnosťou súdu tieto dôvody posúdiť a opätovne o trovách konania rozhodnúť.

32. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách tohto odvolacieho konania.

33. Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).